

čez polnoč strašni glas zadoni: Gorí! gorí! — In ko vstanemo, vidimo lepo in pridno vas Slatnik, ki 29 hiš šteje, vso v plamenu! Le štiri, skoraj najslabejše hiše so ostale, drugo vse je zgorelo — le živinico so oteli. Pomoči skoraj nobene ni bilo. Moškega spola, zunaj otrok in starčkov, skoraj nikogar ni bilo doma — vse je od doma v trštvu z rešeti; voda je deleč, in vas na hribcu stoji, suho pa je bilo vse! — Vsi pridelki, mrva, obleka, pohištvo — vse je siromakom zgorelo. Mrzlo vreme prihaja, zima se bliža; pohištva ni, obleke ni, hrane ni, ne za ljudi ne za živino. Prosite toraj po vsem slovenskem svetu, ki bratom s toliko kršansko ljubeznijo rad pomaga, obilne pomoči, nagle pomoči! Denar, zrnje, obleka — vse bo zaleglo, vse bomo hvaležno sprejeli, in skrbno razdelili siromakom. *)

Iz Podgrada v Mehovem na Dolenskem 4. okt. Po stari navadi vam dam na znanje, da po naših dolenskih goricah je bila letos trgateg večidel že okoli 18. in 19. septembra dovršena. Grojzde je po nekterih goricah zlo gnjilo. V Št. kočijanski fari pa v lepstanskih, bojiniških in vinovrških goricah se sliši, da je letos prav dobra kapljica, akoravno ne lanski enaka. — Kjer ni bila spomladanska slana trsja zadela, je mošta skoraj več kot lani; veliko vinorejcev ga je pa komaj tretji del od lani dobilo. Bog daj, da bi tega s pametjo pili in Boga hvalili!

J. O. Lepstanski.

Iz Dolenskega. * Prihodnji pondeljek 20. dne t. m. bo v Trebnem véliki dan — volitev bo poslanca za deželni zbor. Bitva volitvina bo živa — kdo nek bo zmagal, ker vsaki dan slišimo od kakega novega ponudnika (kandidata). Gospoda Luka Svetec-a v Kočevji, ki so ga „Novice“ živo priporočile, priporoča ravno tako tudi „Danica“, ktera pravi, da bi jo pač dobro zadeli, ako bi tega v vsakem oziru bogato dušno obdarovanega, za pravico in narod vsega unetega gospoda izvolili. Za-nj je tedaj največ želja, da bi izvoljen bil. — Še dva druga imenitna gospoda sta, od katerih za gotovo vémo, da sta se oglasila za to volitev: gosp. prof. dr. Klun iz Dunaja in gospod Del Negro, svetovavec više deželne sodnije v Gradcu. Dr. Klunov program smo brali v nemškem ljubljanskem časniku **), v katerem naznanja, da je marsikaj vidil in skusil po svetu, kar bi utegnilo koristiti domovini, — da je pred vsem Avstrijan, potem pa za ravnopravnost slovensko; Slovenec naj nikoli ne pozabi, da je Slovan, pa naj se tudi ne zapira pred vsem tujem v svoje gnjezdo. — Gosp. Del Negro, zmiraj zvest zagovornik ravnopravnosti slovenske, ni menda nikjer naznanil očitnega programa, pa kakor slišimo, je poslal naši c. k. kantonski gosposki spričevala, da je za volitev upravičen, in jo nagovoril, naj ga razglasi za kandidata. — Še od drugih kandidatov slišimo, kateri se nek potegujejo za volitev, pa tako gotovega kakor od omenjenih treh, ki so nam najbolj pri srcu, nič ne vémo. Poganjanje bo veliko; vsaka stranka mora tedaj obilno priti k volitvi.

Iz Postojne 20. okt. — Presvitla cesarica Marija Ana so se na svoji vrnitvi iz Galiere na Beneškem v Prago v Postojni mudili od 8. oktobra zvečer do 10. zjutraj. Ostali so v veliki gostivnici „pri ogerski kroni“, v četrtek zjutraj so bili v farni cerkvi pri sv. maši, po tem so se nekoliko okrog trga prehajali. Pri ločitvi so dobrodarno podelili 200 gold. za deklinško obrtniško šolo; s tem so temelj vložili za to učilnico, ktere potrebnost vsakdo tukaj spoznava, samo na pravem kraju po tisti vsakdo ne prijema.

*) Kar se v dnarju vredništvu pošlje, bomo radi prevzeli in poslali prečastitemu gosp. tehantu Holzapfel-nu v Ribnico, kteremu naj se pošiljajo vsi drugi darovi naravnost, da pridejo siromakom pogorelcem hitro v roke. Vred.

**) Tudi za „Novice“ nam je poslal gospod doktor svoj program, pa je po naključju tako hodil sém ter tje, da se je zakasnil celi natis njegov ob pravem času. Vred.

Iz Ljubljane. Povedali smo že unidan, da so v ces. papirnici v „Schlögelmühle“ na doljnem Avstrijskem začeli lep papir delati iz lubja ali slačila, s katerim je turšični storž ovit. Danes pa naznanjamo, da je viši vodja imenovane papirnice vitez Auer naši kmetijski družbi poslal v ličnem vezku celo prav mikavno zbirko od turšičnega lubja začemši po vseh stopnjah, po katerih se ta papirnata roba izdeluje, noter do najlepšega papirja; vidi se v tej zbirki tudi preja in platno iz turšičnega lubja. Pri vélikem zboru kmetijske družbe v Ljubljani, ki bo, kakor slišimo, 19. dne prihodnjega mesca novembra, se bo vse to gosp. družbenikom pokazalo. Vsak se bo čudil kaj takega viditi, kar gotovo še nikoli ni vidil.

— Našim poslednjim šolskim novicam iz Ljubljane imamo še dostaviti, da na naši realki gosp. Kukula nima službe več, zato ker gosp. vodja zdaj uči, kar je on učil, in da v 4. razredu naše glavne normalke se bo letos učila slovnica slovenska vsaki teden 3 ure namesti dveh. Kakor je hvale vreden ta mali napredek, tako je vendar velik pogrešek ta, da se slovnica domača ne uči v domačem jeziku. Kaj bi Nemci rekli, ako bi jih njih slovnico učili pri nas po slovensko, ali ko bi Laha slovnico učili po francozsko itd.? Le mi Slovenci smo „unicum“, da se fantiči naši materni jezik učijo z neznanim! Saj nam je vendar že Vodnik kazal, v katerem jeziku naj se uči domači jezik. — Pri tej priliki se spominjamo krasnega stavka, ki smo ga unidan v „Danici“ čitali pod imenom „Nektere misli o sedanji gimnazijalski osnovi“, ki kažejo, da temeljito pozna naše šolstvo pa sedanje potrebe, pa kaj, če toliko dobrih svetov ostane le — prazen glas! In gotovo je eden prvih ta, da se slovnica vsakega jezika uči v svojem jeziku!

— Na pritožbo letošnje poletje v gostivnici „na zelenem griču“ razžaljenega mestjana je više c. kr. vojaško poveljstvo v Veroni odločilo oficirju primerno kazen in to tožniku vediti dalo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora). Ker se vsaki dan očitniše kaže, kako nekteri trgovci, obrtniki ali drugi posestniki brez vesti ravnaajo, da na kant pridejo in potem dolgove svoje tako poravnajo, da imajo oni dobiček, njih upniki pa veliko zgubo, je unidan poslanec Brosche državnemu zboru predložil nasvet: naj bi ta poravnalna postava od leta 1859, pod katero se skrivajo brezvestniki, brž in brez pomude v pretres vzela. Sprva se je mislilo, da bo zbornica to reč nemudoma v roke vzela, pa naenkrat se je zasukala po mnenju odborovem, da naj zbornica odloži ta pretres tako dolgo, dokler ministerstvo v prihodnji seji ne predloži svojega načrta o ravno tej zadevi.

— Dr. Miklosič se je odrekel službi c. kr. dvornega knjižničarja. Za sedaj ostane mesto slavista v c. k. dvorni knjižnici prazno.

— Tudi na Dunaji imajo sedaj veliko s steklimi psi opraviti; ker so vjeli že tri stekle, so jih pobili gotovo že čez 200 družih; sprevidili so pri tej priložnosti, da torba ni dosti varna, če se pes po ulicah klata in ga stekel pes napade; pes pride lahko ogrizen domú, pa gospodar ne zapazi nevarne rane. Ukaz je tedaj zdaj, da vsaki mora psa na traku peljati; vrh vsega tega pa se bo vpeljal pasji davek.

— Začeli so se sopet pomenkovati zastran odprave vojaškega zdravniškega učilišča, Josefinum imenovanega. Prva seja o tem je bila 3. t. m. pri ministru za vojaštvo.

Iz Istrije piše „Tr. Ztg.“ žalostne reči. Spet se je lakote bati, suša je vzela, kar je spomlad obetala; živa potreba je, da bi vlada mislila na zdatno pomoč, namreč: da se hitro vpeljejo gruntne bukve, — da se ostro čuje nad gojzdi, da se les ne seka proti postavi, posekani pa se nadomestuje z novo zasadbo, — da se Istrijanom primorskim še bolj po-

lajša napravljane soli, — da se učitelji in kaplani in fajmoštri sploh bolje plačajo in se potem bolje skrbí za poduk mladosti v šolah, — da se za nekoliko let odloži rekrutba v teh krajih in železnica naredi do Pulja. — Gospoda Janez Kalister in Alojzi Trezza sta vžitnino (Verzehrungssteuer) za celo avstrijsko lombardo-beneško deželo na 3 leta v zakup (štant) vzela; vsako leto bota plačala 975.750 gold. v srebru zakupščine ali štantnine.

Ogersko. Goveja kuga, ktera po Ogerskem sopet razsaja, je doslej v 49 okuženih krajih 13.549 goved napadla; med temi jih je 4587 ozdravelo, 8157 poginilo, 31 je bilo ubitih, 774 jih je pa še ostalo v zdravljenju.

— Nevarno je v hrame hoditi, v katerih novo vino vrè. V selu Szöd poleg Waitzen-a se je to žalostno potrdilo. Premožen kmet namreč gré v hram, kjer je novo vino ležalo, pa dolgo ga ni nazaj. Sin, kateri se je bal, da bi očeta ne bila kaka nesreča zadela, gré za njim, pa tudi on se ne vrne. Izmed štirih sosedov, ki so šli na mesto nevarnosti, zadene tri enaka žalostna osoda, samo četrtega so mogli z dolgimi drogovi še živega iz hrama izleči. Tako je novo vino petero ljudi umorilo.

Laško. Brž potem, ko je kralj podpisal ukaz za pomilostenje Garibaldita in njegovih ljudi, so se v Varignani zaprti izpustili, razun begúnov vojakov, katerih ni doletelo pomilostenje. Kakor „Patrie“ piše, se bo Garibaldi zoper to milost pred celo Evropo uprl (protestiral). Dozdaj še tega ni storil, ker zavoljo rane na nogi mu je bilo poslednje dni spet veliko huje; zdravniki še zmiraj za gotovo ne vejo: ali je kugla še v nogi ali ne. V Sicilii in na Napolitanskem čedalje bolj divjá ondašnja drhal; 1. dne t. m. so samo v Palermi našli 13 umorjenih; morivci, sedanji vladi večidel sovražni, se človeku, ki ga zabosti hočejo, približajo v obleki berača, pa mu potisnejo štilec v prsi. — Cesar Napoleon se je 9. t. m. vrnil iz toplec že nazaj v St. Cloud; pravijo, da bo kmali veliki ministerski zbor pod predsedništvom cesarjevim, v katerem se bojo prevdarjale rimske zadeve; nekteri pričakujejo za Italijo veselih reči, nekteri pa nič.

— Vlada v Turinu se pogaja s pariškim bankirjem Pereire zavoljo posojila za 400 milijonov frankov. Za kaj ne? Italijanski minister dnarstva piše, da znese deficit za leto 1862 350,936.255 frankov, tū sem pa še niso prišteti stroški, ktere so sicilske homatije prizadjale.

— Upravna štatistika kraljestva italijanskega je prišla to leto prvi pot v Turinu na svitlo. Po nji šteje celo kraljestvo 21,728.529 prebivavcov, namreč 7,106.696 v Piemontu in Lombardii, 3,522.904 v nekdanjih papeževih deželah, 1,815.243 v Toskani in 9,283.686 v napolitanskem kraljestvu.

Nemčija. Komaj se je razšel zbor „Malonemcov“ v Weimar-u, pa se bo spet snidel zbor „Velikonemcov“ v Frankobrodu; al, kakor se kaže, iz moke Weimarske ne bo kruha Frankobrodkega. Kar kolovodji nemškega ljudstva hočejo, vlade nočejo; kar pa vlade hočejo, kolovodji ljudstva nočejo, — to je kolobar, okoli kterega se od leta 1848 suče nemška edinost, pa eden družemu se ne upa v obraz povedati, kar na srcu nosi.

Rusija. Glava poljskih domoljubov, grof Andrej Zamojski, je bil pozvan od ruskega cara v Petrograd; po dolgem pogovoru mu reče car, naj gré grof za nekoliko časa v tuje dežele. Grof Zamojski gré v London, al skozi Varšavo mu je prepovedano. Časniki pravijo naravnost, da je grof v „eksil“ poslan in da hoče ta čas v Parizu živeti.

Črna gora. Pogodba, po kateri se je Turčija pomirila s Črnogoro, obsega 14 oddelkov, med kterimi ste posebno točki 6. in 14. take, da se vidi, da le velika sila je primorala kneza, da je 13. septembra podpisal pogodbo. Po 6. točki smejo Turki cesto si napraviti skozi Črnogoro

in Hercegovine v Skader, in turški vojaki bojo stražnice imeli na več krajih te ceste, — nasproti pa Črnogorci po 14. točki ne smejo nikjer na meji Albanije, Bosne ali Hercegovine napraviti kakega branišča. Ruski poslanec je v Carigradu se uprl zoper 6. točko.

Srbija. Iz Beligrada 7. okt. Včeraj popoldne je bil oglas knezov oklican, v katerem narodu svojemu priporoča, naj mirno sprejme sultanovo pismo, ker, čeravno ne spolnuje še pravičnih naših želj, se vendar bojo spolnile pozneje s pomočjo Božjo in dobrovoljnostjo vlad evropskih. Vlada z narodom vred se je tedaj udala v to, kar ne more premeniti; barikade so brž začeli pospravljati in narodna straža je šla domú.

Turško. Turška vlada je odgovorila ruski, da se ne vdá v to, kar ta vgovarja zoper napravo ceste v Črnogoro.

— Omer paša se je zlo obotavljal v Carigrad vrniti se; zrak mu neki tudi slabo tekne, zlasti kar je govorenje, da prevzame Derviš paša njegovo mesto v Rumelii.

Iz Amerike. Vojska med severnimi in južnimi (odpadlimi) strinjenimi državami še vedno trpi ne samo v škodo severo-amerikanskih, temuč tudi in pa še bolj posebno Evrope. Mesca septembra je bil sopet vroč boj med severnimi in južnimi; uni so premagali, pa na obeh stranéh je silno veliko ljudi padlo. Kaj in kako se bodo ti krvavi dogodki prihodnje izsnovali, ne more nihče povedati, ker vsako konjekturo novi dogodki čez noč že lahko podró. Toraj se tudi ne more reči, kakor nekteri trdijo, da je ameriška vojska zdaj na vrhuncu, na katerem se mora osoda te ali une stranke razločiti.

Listnica vredništva. Gosp. V. P. n. B: Pozabili ste dopisati kraj, odkod poslana opazka; sicer ne vemo, kam bi jo obrnili.

Žitna cena

v Ljubljani 13. oktobra 1862.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 4 fl. 35. — banaške 5 fl. 50. — turšice 4 fl. 36. — soršice 4 fl. 32. — rež 3 fl. 13. — ječmena 3 fl. 32. — prosa 3 fl. 45. — ajde 3 fl. 32. — oves 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji

13. oktobra 1862

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	129.25
v novem dnar. po 100 g. g.	66.50	4 1/2 % Teržaški lozi po 100 „	120.00
5% nar. posojilo od l. 1854 „	83.00	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike „	71.30	ski po g. 100 „	94.00
4 1/2 % „ „	62.50	Knez Esterhazy. po g. 40 „	94.50
4 % „ „	55.25	Knez Salmovi po g. 40 „	37.00
3 % „ „	41.50	Knez Palfyovi po g. 40 „	36.00
2 1/2 % „ „	36.00	Knez Claryovi po g. 40 „	35.00
1 % „ „	—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	35.50
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgrätz. po g. 20 „	22.50
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	21.50
5% doljno - avstrijske g.	85.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „	15.00
5% ogerske „	71.75	Budimski . . . po g. 40 „	36.50
5% horvaške in slavonske „	71.50	Denarji.	
5% krajske, štajarske,		Cesarske krone . . . g.	16.90
koroške, istrijske . „	86.50	Cesarski cekini . . . „	5.84
Deržavni zajemi z lotrijami.		Napoleondori 20 (frankov) „	9.77
Zajem od leta 1860 . . . „	90.00	Souvraindori „	17.00
„ „ „ 1860 petink. „	92.00	Ruski imperiali . . . „	10.03
„ „ „ 1839 „	136.00	Pruski Fridrikdori . . . „	10.21
„ „ „ 1839 petink. „	—	Angleški souvaindori . . „	12.26
5% narodni od leta 1854 „	90.25	Louisedori (nemški) . . „	—
Dohodkine oblig. iz Komo „	17.75	Srebro (ažijo) . . . „	21.75